

vivint

**LIDERATGE
INNOVACIÓ
MANAGEMENT**

viviendo

**LIDERAZGO
INNOVACIÓN
MANAGEMENT**

LIM

**Vintè
Seminari Internacional
5-10 juny de 2017**

**Vigésimo
Seminario Internacional
5-10 junio de 2017**

Organitzat per

innova
institut per a la innovació
organitzativa i social

Organizado por

---

vivint

**LIDERATGE
INNOVACIÓ
MANAGEMENT**

PÀG. 1

INFORMACIÓ PRÀCTICA

PÀG. 6

STAFF DEL SEMINARI

PÀG. 7

CONSIDERANT L'ENTORN

PÀG. 8

INNOVA
Institut per a la innovació organitzativa
i social

PÀG. 9

---

viviendo

**LIDERAZGO
INNOVACIÓN
MANAGEMENT**

PÁG. 1

INFORMACIÓN PRÁCTICA

PÁG. 6

STAFF DEL SEMINARIO

PÁG. 7

CONSIDERANDO EL ENTORNO

PÁG. 8

INNOVA
Instituto para la innovación organitzativa
y social

PÁG. 9

vivint

LIDERATGE INNOVACIÓ MANAGEMENT

LIM

El Seminari proporciona l'ocasió única de viure en primera persona la constitució dinàmica d'una organització.

Els participants, al ser-ne part activa, desvetllen el seu potencial d'aprenentatge i l'interioritzen en profunditat.

La metodologia, fonamentada en una llarga tradició conceptual i de pràctica, facilita la transferència a les situacions específiques de cada participant.

De què es tracta

Un grup de persones ens reunim per a realitzar plegats una tasca: aprendre sobre el funcionament dels grups de treball, empreses, institucions, etc.

Hi ha moltes maneres d'aprendre. "Adonar-nos del que passa mentre passa" és la que proposa el Seminari. Mètode gens habitual però molt potent per un aprenentatge disponible en el dia a dia.

Partint de la proposta feta per l'staff – finalitat, tasques, sessions, etc. –, el Seminari va prenent forma a mesura que ens relacionem i treballem. Com a qualsevol altra organització, tots contribuïm a la seva marxa i al que acaba produint-se. Ho vulguem o no, serem co-responsables de la seva dinàmica i resultants. D'aquesta manera prenem consciència del nostre paper a la xarxa de relacions en què ens movem, de com influïm en el que passa i de com els altres ens influeixen.

Durant el Seminari tenim l'oportunitat de trobar-nos en situacions noves, canviants i inesperades que ens faran replantejar les nostres maneres de pensar i l'adequació dels nostres comportaments.

Participem també en grups de treball amb finalitats diferents i podem veure com les seves dinàmiques, conscients i inconscients, afecten la tasca.

Com que cada persona és única, també ho és el sentit i aprenentatge que es fa en aquesta experiència. El Seminari ens mobilitza pensaments, emocions i memòries que porten a una comprensió diferent del propi rol i del nostre entorn. Condicions per a la innovació i el descobriment de la nostra capacitat de lideratge.

Una experiència d'aquesta naturalesa requereix a qui hi participa estar obert al descobriment i disponible per a co-crear oportunitats d'aprenentatge amb els altres.

viviendo

LIDERAZGO INNOVACIÓN MANAGEMENT

El Seminario proporciona la ocasión única de vivir en primera persona la constitución dinámica de una organización.

Los participantes, al ser parte activa, desvelan su potencial de aprendizaje y lo interiorizan en profundidad.

La metodología, fundamentada en una larga tradición conceptual y de práctica, facilita la transferencia a las situaciones específicas de cada participante.

En qué consiste

Un grupo de personas nos reunimos para realizar juntos una tarea: aprender sobre el funcionamiento de los grupos de trabajo, empresas, instituciones, etc.

Hay muchas formas de aprender. "Darnos cuenta de lo que pasa mientras pasa" es la que propone el Seminario. Método poco habitual pero muy potente para un aprendizaje disponible en el día a día.

Partiendo de la propuesta hecha por el staff – finalidad, tareas, sesiones, etc. –, el Seminario va tomando forma a medida que nos relacionamos y trabajamos. Como en cualquier otra organización, todos contribuimos a su marcha y a lo que acaba produciéndose. Queramos o no, seremos co-responsables de su dinámica y resultantes. De esta manera tomamos consciencia de nuestro papel en la red de relaciones en que nos movemos, de cómo influimos en lo que sucede y de cómo los demás nos influyen.

Durante el Seminario tenemos la oportunidad de encontrarnos en situaciones nuevas, cambiantes e inesperadas que nos harán replantear nuestras formas de pensar y la adecuación de nuestros comportamientos.

Participamos también en grupos de trabajo con finalidades diferentes y podemos ver cómo sus dinámicas, conscientes e inconscientes, afectan la tarea.

Ya que cada persona es única, también lo es el sentido y el aprendizaje hecho en esta experiencia. El Seminario nos moviliza pensamientos, emociones y memorias que llevan a una comprensión diferente del propio rol y de nuestro entorno. Condiciones para la innovación y el descubrimiento de nuestra capacidad de liderazgo.

Una experiencia de esta naturaleza requiere a quien participa estar abierto al descubrimiento y disponible para co-crear oportunidades de aprendizaje con los demás.

Aplicacions

El Seminari és un procés obert que no predetermina els aprenentatges. Participants d'altres edicions destaquen que els ha estat útil per a:

- Innovar la forma d'assumir rols i de relacionar-se amb qui treballen habitualment.
- Integrar la dimensió afectiva – conscient i inconscient – en la pràctica de la direcció.
- Descobrir el que mou els membres d'un equip de treball a portar endavant un projecte.
- Discernir nous itineraris professionals / vocacionals.
- Tenir en compte la dimensió política i l'exercici del poder.
- Identificar les pròpies característiques en el rol del lideratge i els seus efectes.
- Incorporar nous criteris per a organitzar sistemes de treball viables.
- Orientar i dirigir processos de canvi organitzatiu.
- Desencallar projectes en moments crítics.
- Autoritzar-se a emprendre.

Sovint les empreses i institucions inclouen el Seminari en processos de transició i canvi organitzatiu com a mitjà de preparació de persones i grups, i especialment, de membres que assumeixen noves responsabilitats managerials. També els resulta útil per al desenvolupament de potencials i del treball en equip.

Ja que l'experiència a cada Seminari és diferent, moltes persones en moments de transició professional i/o vital tornen a participar en una nova edició.

Aplicaciones

El Seminario es un proceso abierto que no predetermina los aprendizajes. Participantes de otras ediciones destacan que les ha sido útil para:

- Innovar la forma de asumir roles y de relacionarse con quienes trabajan habitualmente.
- Integrar la dimensión afectiva – consciente e inconsciente – en la práctica de la dirección.
- Descubrir lo que mueve a los miembros de un equipo de trabajo a llevar adelante un proyecto.
- Discernir nuevos itinerarios profesionales / vocacionales.
- Tener en cuenta la dimensión política y el ejercicio del poder.
- Identificar las propias características en el rol de liderazgo y sus efectos.
- Incorporar nuevos criterios para organizar sistemas de trabajo viables.
- Orientar y dirigir procesos de cambio organizativo.
- Desencallar proyectos en momentos críticos.
- Autorizarse a emprender.

A menudo empresas e instituciones incluyen el Seminario en procesos de transición y cambio organizativo como medio de preparación de personas y grupos, y especialmente, de miembros que asumen nuevas responsabilidades manageriales. También les resulta útil para el desarrollo de potenciales y del trabajo en equipo.

Dado que la experiencia en cada Seminario es diferente, muchas personas en momentos de transición profesional y/o vital vuelven a participar en una nueva edición.

Temes

El **lideratge**, la **innovació** i el **management** són qüestions massa crucials per a ser tractades amb simples fórmules d'autoajuda, coachings seductors o una clàssica formació d'habilitats directives.

Només mencionar-los evocuen tot tipus d'associacions (positives o negatives), teories i preguntes que conformen la manera de parlar i actuar al voltant d'aquests temes. A tall d'exemple, podem citar algunes: creiem que la innovació és la panacea per a la supervivència organitzativa o social?, considerem encara el lideratge com quelcom necessari quan tenim imatges tan negatives dels qui l'exerceixen? i el management, consisteix en quelcom més enllà de l'ordre, el control i l'exercici del poder?

Més que a una elaboració conceptual d'aquests temes, el Seminari convida a explorar en la pràctica el que signifiquen per a cadascú, inclús més enllà del que som conscients, com els vivim, com els practiquem i quins efectes tenen.

És mitjançant aquest aprenentatge per l'experiència que podrem, si cal, sortir dels seus significats estereotipats, posar en dubte algunes certeses i renovar la seva concepció. I tot això en vistes a aplicar-ho als rols, relacions i sistemes humans en els que estem immersos (de treball i d'altres).

Marc Conceptual i Bibliografia

A la web de l'Institut Innova poden aprofundir en el marc conceptual i la bibliografia que fonamenta la perspectiva del Seminari.

Metodologia

Durant el Seminari no hi ha exposicions teòriques ni classes. Proposa principalment la metodologia de l'**aquí i ara** a cada un dels participants, que són invitats a "adonar-se del que passa mentre està passant" al voltant de les relacions i dinàmiques que tenen lloc en els grups de treball. El conjunt de participants, staff inclòs, participen en la creació d'experiències que poden ser paradigmàtiques de les viscudes a les seves organitzacions usuales.

Complementàriament té lloc un procés de **meta-reflexió** sobre aquesta vivència que, juntament amb les pròpies experiències prèvies, donen opció als participants a extreure'n aprenentatges per aplicar al mateix Seminari i a les seves organitzacions.

Temas

El **liderazgo**, la **innovación** y el **management** son cuestiones demasiado cruciales para ser tratadas con simples fórmulas de autoayuda, coachings seductores o una clásica formación de habilidades directivas.

Solo mencionarlos evoca todo tipo de asociaciones (positivas o negativas), teorías y preguntas que conforman la manera de hablar y actuar en torno a estos temas. A modo de ejemplo, podemos citar algunas: ¿creemos que la innovación es la panacea para la supervivencia organizativa o social?, ¿consideramos todavía el liderazgo como algo necesario cuando tenemos imágenes tan negativas de quiénes lo ejercen? y el management, ¿consiste en algo más allá del orden, el control y el ejercicio del poder?

Más que a una elaboración conceptual de estos temas, el Seminario invita a explorar en la práctica lo que significan para cada uno, incluso más allá de lo que somos conscientes, cómo los vivimos, cómo los practicamos y qué efectos tienen.

Es mediante este aprendizaje por la experiencia que podremos, si es necesario, salir de sus significados estereotipados, poner en duda algunas certezas y renovar su concepción. Y todo esto en vistas a aplicarlo a los roles, relaciones y sistemas humanos en los que estamos inmersos (de trabajo y otros).

Marco Conceptual y Bibliografía

En la web del Instituto Innova pueden profundizar en el marco conceptual y la bibliografía que fundamenta la perspectiva del Seminario.

Metodología

Durante el Seminario no hay exposiciones teóricas ni clases. Propone principalmente la metodología del **aquí y ahora** a cada uno de los participantes, que son invitados a "darse cuenta de lo que pasa mientras está pasando" alrededor de las relaciones y dinámicas que tienen lugar en los grupos de trabajo. El conjunto de participantes, staff incluido, participan en la creación de experiencias que pueden ser paradigmáticas de las vividas en sus organizaciones usuales.

Complementariamente tiene lugar un proceso de **meta-reflexión** sobre esta vivencia que, junto con las propias experiencias previas, dan opción a los participantes a extraer aprendizajes para aplicar en el mismo Seminario y en sus organizaciones.

vivint

LIDERATGE INNOVACIÓ MANAGEMENT

S'utilitzen també metodologies complementàries:

“**l'aproximació metafòrica**” com a eina per a descobrir nous i diversos significats que amplii la comprensió de les situacions; i la “**investigació en acció**” que, mitjançant hipòtesis de treball i evidències, facilita l'exploració dels fenòmens organitzatius en base a variables conscients i inconscients.

Igualment s'introdueix els participants a la **pràctica hermenèutica o interpretativa** per a poder llegir la realitat complexa a partir dels símbols percebuts.

Aquestes aproximacions metodològiques suposen als participants del Seminari, la disposició a explorar i compartir les seves vivències.

L'stuff pren rols específics mitjançant les seves aportacions en funció de la finalitat del Seminari i les tasques de cada sessió. Alhora té cura dels aspectes organitzatius.

Subratllem que el Seminari es focalitza en els sistemes i per tant en els rols, i no en les característiques personals dels individus que conformen aquests sistemes.

Sessions

L'agenda del Seminari s'organitza en sessions de treball que proposen tasques i agrupacions diferents:

- Les sessions de **Relacions en Sistema Petit** i **Relacions en Sistema Gran** proposen explorar la vivència de les relacions que es creen entre les persones integrants del grup, les dinàmiques que configuren aquestes relacions i la seva expressió en els rols. Les de “sistema petit” són grups d'un màxim de 12 integrants. A les de “sistema gran” hi participen tots els membres amb un grup de l'stuff en el rol de consultors, oferint la possibilitat de viure i explorar les dinàmiques, imatges i mites propis dels grups nombrosos.
- A les sessions d'**Organitzant-se en Xarxes Complexes**, els participants creen agrupacions seguint els seus propis criteris i exploren les relacions entre aquests i les dinàmiques que hi tenen lloc. Ofereixen als participants l'oportunitat de contrastar les seves imatges sobre l'autoritat i l'exercici del poder, la seva influència en la capacitat d'iniciativa i d'emprenedoria, la força de l'inconscient individual i col·lectiu en els sistemes de treball, l'experiència de la representació política i la complexitat en el procés de formació de xarxes.
- Les sessions d'**Estats del Sistema** proposen l'ús de la metodologia associativa per a identificar els temes implícits que poden estar plantejant-se al grup i que reflecteixen el moment en que es troba i que podrien marcar la seva agenda inconscient i la finalitat del Seminari.

viviendo

LIDERAZGO INNOVACIÓN MANAGEMENT

Se utilizan también metodologías complementarias:

“**la aproximación metafórica**” como herramienta para descubrir nuevos y diversos significados que amplíen la comprensión de las situaciones; y la “**investigación en acción**” que, mediante hipótesis de trabajo y evidencias, facilita la exploración de los fenómenos organizativos en base a variables conscientes e inconscientes.

Igualmente se introduce a los participantes en la **práctica hermenéutica o interpretativa** para poder leer la realidad compleja a partir de los símbolos percibidos.

Estas aproximaciones metodológicas suponen a los participantes del Seminario, la disposición a explorar y compartir sus vivencias.

El staff toma roles específicos mediante sus aportaciones en función de la finalidad del Seminario y las tareas de cada sesión, a la vez que cuida de los aspectos organizativos.

Subrayamos que el Seminario se focaliza en los sistemas y por tanto en los roles, y no en las características personales de los individuos que conforman estos sistemas.

Sesiones

La agenda del Seminario se organiza en sesiones de trabajo que proponen tareas y agrupaciones diferentes:

- Las sesiones de **Relaciones en Sistema Pequeño** y **Relaciones en Sistema Grande** proponen explorar la vivencia de las relaciones que se crean entre las personas integrantes del grupo, las dinámicas que configuran estas relaciones y su expresión en los roles. Las de “sistema pequeño” son grupos de un máximo de 12 integrantes. En las de “sistema grande” participan todos los miembros con un grupo del staff en el rol de consultores, ofreciendo la posibilidad de vivir y explorar las dinámicas, imágenes y mitos propios de los grupos numerosos.
- En las sesiones de **Organizándose en Redes Complejas**, los participantes crean agrupaciones siguiendo sus propios criterios y exploran las relaciones entre éstos y las dinámicas que tienen lugar. Ofrecen a los participantes la oportunidad de contrastar sus imágenes sobre la autoridad y el ejercicio del poder, su influencia en la capacidad de iniciativa y de emprendimiento, la fuerza del inconsciente individual y colectivo en los sistemas de trabajo, la experiencia de la representación política y la complejidad en el proceso de formación de redes.
- Las sesiones de **Estados del Sistema** proponen el uso de la metodología asociativa para identificar los temas implícitos que pueden estar planteándose

vivint

LIDERATGE INNOVACIÓ MANAGEMENT

- Les sessions d'**Exploració de la Innovació del Rol** faciliten, en grups petits, l'aplicació dels aprenentatges fets al Seminari a les situacions específiques de cada participant.
- Les sessions **Plenàries** inviten al conjunt de participants a reflexionar sobre l'experiència (sigui d'iniciar el seminari o d'acabar-lo), compartir els aprenentatges realitzats i preparar-se per a retornar a les activitats habituals.

Llengües utilitzades

Al Seminari s'utilitzarà usualment el català i el castellà. Es pot considerar l'ús d'altres llengües.

viviendo

LIDERAZGO INNOVACIÓN MANAGEMENT

- en el grupo y que reflejan el momento en el que se encuentra y que podrían marcar su agenda inconsciente y la finalidad del Seminario.
- Las sesiones de **Exploración de la Innovación del Rol** facilitan, en grupos pequeños, la aplicación de los aprendizajes hechos en el Seminario a las situaciones específicas de cada participante.
  - Las sesiones **Plenarias** invitan al conjunto de participantes a reflexionar sobre la experiencia (sea de iniciar el seminario o de acabarlo), compartir los aprendizajes realizados y prepararse para volver a las actividades habituales.

Lenguas utilizadas

En el Seminario se utilizará usualmente el catalán y el castellano. Se puede considerar el uso de otras lenguas.

Programa relacionat

Aquest Seminari pot complementar-se amb el **Programa “Aprofundiment en les Dinàmiques Organitzatives: Aplicacions Professionals”**, per a aquelles persones que han participat anteriorment almenys en un Seminari de caràcter experiencial (LIM o similar) i desitgen ampliar de forma teòrica i pràctica els aprenentatges fets, tot focalitzant en l'aplicació al seu exercici professional específic.

Programa relacionado

Este Seminario puede complementarse con el **Programa “Profundizando en las Dinámicas Organizativas: Aplicaciones Profesionales”**, para aquellas personas que han participado anteriormente al menos en un Seminario de carácter experiencial (LIM o similar) y deseen ampliar de forma teórica y práctica los aprendizajes hechos, focalizando en la aplicación a su ejercicio profesional específico.

INFORMACIÓ PRÀCTICA

Horaris, dates i lloc

Comença el dilluns 5 de juny de 2017 a les 13:45 hores, i finalitza el dissabte 10 de juny de 2017 a les 13:00 hores.

El Seminari és **residencial** i té lloc a:

Hotel TERMES MONTBRIÓ
Montbrió del Camp
Tarragona

Els horaris són (temps de pauses i àpats inclosos):

Dilluns 5 de juny / 13:45 a 21:30

Dimarts 6 de juny / 9:00 a 21:30

Dimecres 7 de juny / 9:00 a 19:00

Dijous 8 de juny / 9:00 a 21:30

Divendres 9 de juny / 9:00 a 19:00

Dissabte 10 de juny / 9:00 a 13:00

Més informació

El compromís i la durada que suposa el Seminari aconsellen consultar sobre la seva adequació a la situació individual i organitzativa de les persones interessades. Poden adreçar-se als Coordinadors del pre-Seminari:

- Sandra Carrau Pascual
- David Sierra Lozano

INNOVA Institut per a la innovació organitzativa i social

Tarragona 102, interior
08015 Barcelona
Tel. +34 934 153 099
innova@innovaccio.net
www.innovaccio.net

INFORMACIÓN PRÁCTICA

Horarios, fechas y lugar

Empieza el lunes 5 de junio de 2017 a las 13:45 horas, y finaliza el sábado 10 de junio de 2017 a las 13:00 horas.

El Seminario es **residencial** y tiene lugar en:

Hotel TERMES MONTBRIÓ
Montbrió del Camp
Tarragona

Los horarios son (tiempos de pausas y comidas incluidos):

Lunes 5 de junio / 13:45 a 21:30

Martes 6 de junio / 9:00 a 21:30

Miércoles 7 de junio / 9:00 a 19:00

Jueves 8 de junio / 9:00 a 21:30

Viernes 9 de junio / 9:00 a 19:00

Sábado 10 de junio / 9:00 a 13:00

Más información

El compromiso y la duración que supone el Seminario aconsejan consultar sobre su adecuación a la situación individual y organizativa de las personas interesadas. Pueden dirigirse a los Coordinadores del pre-Seminario:

- Sandra Carrau Pascual
- David Sierra Lozano

INNOVA Instituto para la innovación organitzativa y social

Tarragona 102, interior
08015 Barcelona
Tel. +34 934 153 099
innova@innovaccio.net
www.innovaccio.net

STAFF DEL SEMINARI STAFF DEL SEMINARIO

DIRECTOR DEL SEMINARI
DIRECTOR DEL SEMINARIO

Joan ROMA I VERGÈS

Llic. Psicologia, U.A.B. i Filosofia i Lletres, U.B. Barcelona. Master Organizational Development, C.S.P., La Jolla. Professional Development Programme I.O.D., Bèlgica. President de l'Institut Innova. Director del Programa Avançat "De la Idea a l'Acció: gestió de la transició professional i creació de projectes viables", Innova. Membre del "International Society for the Psychoanalytic Study of Organizations" i del "Organization for Promoting Understanding of Society". Consultor i professor, especialitzat en processos de transició organitzativa a Europa, Latinoamèrica i Àfrica.

DIRECTOR ASSOCIAT DE LA
COORDINACIÓ DE RECURSOS
DIRECTOR ASOCIADO DE LA
COORDINACIÓN DE RECURSOS

David SIERRA LOZANO

Llic. Psicologia del Treball i de les Organitzacions i Postgrau en Consultoria de Processos, U.B. Soci-Consultor de l'Institut Innova. Staff del Programa "Capacitats Polítiques a les Organitzacions", Innova. Assessor a directius en el rol de lideratge. Consultor d'organitzacions en processos de creació de Visió estratègica, Barcelona.

COORDINADOR DE RECURSOS

David RAGA MARIMON

Assessor financer i consultor per la implantació de sistemes de control de gestió per a PIMES. Ha estat responsable financer, d'administració i producció de diverses empreses. Programa Avançat, Institut Innova.

CONSULTORS (seran elegits entre les persones següents)

CONSULTORES (seran elegidos entre las siguientes personas)

Claudia ARRATIA MARZOLO

Sociòloga, Pontificia Universidad Católica de Chile, egresada de Magister en Desarrollo y Comportamiento Organizacional, Universidad Diego Portales. Coach certificada por Newfield Network. Programa "Roles, Sistemas y Contextos", Instituto Innova. Consultora i coach en organizaciones. Directora de Desarrollo de Organizaciones y Personas, Corporación Nacional del Cobre-Codelco Andina, Chile.

Xavier BAS BASLÉ

Director de Xavier Bas Disseny. Professor als Màsters de Packaging de l'Escola Elisava i de la Escuela Superior de Diseño de La Rioja. Secretari General del Fad, Foment de les Arts i el Disseny.

Jaume BENAVENT I GUARDIA

Llic. Pedagogia U.A.B. Professional Development Programme, I.O.D. Bèlgica. Màster en Direcció de RRHH i Consultoria de Processos, U.B. Barcelona. Director de Projectes de l'Institut Innova. Consultor d'organitzacions. Assessor d'institucions d'atenció a les persones. Consultor del Programa d'Acompanyament per a Empreses de Propietat Familiar, Barcelona.

Sandra CARRAU PASCUAL

Sociòloga, U.B. Postgrau en Gestió de Recursos Humans, U.P.F. Coordinadora de Projectes de l'Institut Innova. Consultora d'organitzacions. Directora Associada del Cicle "Bion a les organitzacions" i Co-directora del Seminari "Organitzar-se en Col·laboració", Innova. Assessora en lideratge i en integració d'equips interdisciplinars de professionals, Barcelona.

María Isabel DOMÍNGUEZ GARCÍA

Dra. Sociología. Coordinadora del Grupo de Estudios sobre Juventudes del Centro de Investigaciones Psicológicas y Sociológicas, La Habana, Cuba y Co-coordinadora del Grupo de Trabajo Infancias y Juventudes del consejo Latinoamericano de Ciencias Sociales (CLACSO). Miembro De Mérito de la Academia de Ciencias de Cuba. Consultora de procesos organizativos.

Marcelo MAUAS

MBA. Consultor de organizaciones en las áreas de gestión de transiciones, liderazgo y equipos ejecutivos. Desarrollo organizacional de empresas familiares y emergentes. Socio-Cooperante del Instituto Innova. Socio de la Israeli Association for Organizational Development y de OFEK - Israeli Association for the Study of Group and Organizational processes.

Francisca RODRIGUEZ CORTÉS

Psicoterapeuta especialista en tratamientos a Adultos, Grupos, Parejas y Familia. Directora de CANVIS, Centro Sanitario de Psicología Clínica (Reconocido por la Generalitat de Catalunya). Coordinadora en Canvis del Programa APD (Atención Psicológica en el Domicilio) y del Programa TS (Tratamientos subvencionados a personas con pocos recursos económicos). Colabora con Universidades Internacionales (VIU y UNI). Consultora de Organizaciones. Ha sido Psicóloga Clínica en la Sanidad Pública. Miembro y Didacta de la ACPP (Asociación Catalana de Psicoterapia Psicoanalítica). Miembro de la FEAP y de la IARPP (Nacional e Internacional).

Joan ROMA I VERGÈS

Marcia SIGÜENZA CRESPO*

Historiadora, Universidad de Cuenca. Maestría en Antropología del Desarrollo, Universidad del Azuay. Facilitadora en desarrollo personal y psicoterapia, Instituto Holístico Ecuatoriano. Especialidad Superior Técnica en liderazgo personal en entornos organizacionales, Evans School of Public Affairs, Universidad de Washington. Programa en liderazgo femenino, CSIS/Washington DC. Becaria Ashoka y Fulbright/Programa Hubert Humphrey. Emprendedora social. Programa "Roles, sistemas y contextos", Instituto Innova. Asesora empresarial en Responsabilidad Social Empresarial.

David SIERRA LOZANO

* Membre de l'staff en preparació / Miembro del staff en preparación

CONSIDERANT L'ENTORN

L'enfoc sistemàtic del Seminari, ja des dels seus orígens, ha donat importància al context tant durant la seva preparació com en el seu desenvolupament.

D'aquí que des de l'Institut s'organitzin regularment espais d'anàlisi sobre nous significats i tendències que tenen lloc a la societat i a les organitzacions que ajuden a actualitzar l'enfoc del Seminari i la seva pertinença en el context actual.

Amb aquest mateix esperit, el Comitè Consultiu del Seminari el conformen persones amb una trajectòria variada i que contribueixen a la seva preparació des de les seves perspectives singulars sobre l'entorn i les seves dinàmiques predominants.

CONSIDERANDO EL ENTORNO

El enfoque sistemático del Seminario, ya desde sus orígenes, ha dado importancia al contexto tanto durante su preparación como en su desarrollo.

De aquí que desde el Instituto se organicen regularmente espacios de análisis sobre nuevos significados y tendencias que tienen lugar en la sociedad y en las organizaciones que ayudan a actualizar el enfoque del Seminario y su pertinencia en el contexto actual.

Con este mismo espíritu, el Comité Consultivo del Seminario lo conforman personas con una trayectoria variada y que contribuyen a su preparación desde sus perspectivas singulares sobre el entorno y sus dinámicas predominantes.

Membres del Comitè Consultiu del Seminari
Miembros del Comité Consultivo del Seminario

Joan Lluís BORRÀS BALADA

Metge Oncòleg. Director Adjunt de l'Institut d'Oncologia de la Catalunya Sud, Hospital Universitari Sant Joan de Reus. Professor Titular de Medicina, Universitat Rovira i Virgili. Expresident de la Societat Catalano-Balear d'Oncologia.

Núria CARRERA

Degana del Col·legi Oficial de Treballadors Socials de Catalunya. És Treballadora Social i Supervisora de treball social. Ha estat Directiva de Serveis Socials Municipals, Directiva de Creu Roja de Catalunya, Diputada de Benestar Social de la Diputació de Barcelona, Tinent Alcalde de Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona i Regidora d'Immigració. Durant llargs períodes ha estat docent a l'Escola Universitària de Treball Social.

Dr. Santiago DÍAZ DE QUIJANO DE ARANA

Catedràtic de Psicologia Social (Treball i Organitzacions). Professor honorífic de la Universitat de Barcelona.

Tito GARCÍA VALIÑO

Consejero Delegado de FINANCIERA MADERERA SA.

Nani MARQUINA

Dissenyadora i empresària. El 1987 funda nanimarquina, empresa que presideix. Ha estat distingida amb el Premi Nacional de Disseny, el Premi Cambra a la Gestió Empresarial, l'International Women Entrepreneurial Award de la Cambra de Comerç de Manhattan i el Premi FIDEM a la Dona Emprenedora; entre d'altres. Actualment és presidenta del FAD (Foment de les Arts i el Disseny).

Belén MOYA

Directora de Teleflex IBERIA, España y Portugal. Ha liderado proyectos que incluían trabajar con redes comerciales propias y con distribuidores, ha implementado significativos cambios de cultura empresarial, gestionado reestructuraciones y también integraciones. Diplomada en Dirección General (2002, EADA), Master en Consultoría Interna 'Transiciones Guiadas' (Instituto Innova, Barcelona) y actualmente en proceso de Certificarse como Facultativa en Consultoría y Cambio por el Instituto Tavistock (UK).

Joan ROMA I VERGÉS

INNOVA

Institut per a la innovació organitzativa i social www.innovaccio.net

Des de 1994 l'**Institut INNOVA** acompanya a organitzacions i persones en els seus processos de transició, oferint-los consultoria organitzativa, assessorament en el rol i desenvolupament de capacitats.

L'Institut organitza regularment programes oberts d'aprenentatge sobre lideratge, nous marcs organitzatius, consultoria, capacitats polítiques i el treball amb la diversitat. En la seva vessant comunitària, co-organitza activitats de reflexió social i desenvolupament de la capacitat d'agència de la ciutadania. Així mateix du a terme una recerca aplicada en aquests àmbits que fonamenta les accions anteriors i impulsa la seva innovació.

La metodologia de la Transnovació Organitzativa®, creada i desenvolupada per l'Institut, aborda l'organització com una realitat complexa tenint en compte les seves dimensions tecno-estructurals, psico-socials, polítiques i estratègic-existencials. Part d'aquesta concepció organitzativa s'expressa en la col·lecció editorial "Innovació Organitzativa", impulsada i dirigida per l'Institut.

La seva pràctica beu, entre d'altres, de fonts com: l'aproximació humanista, la teoria del coneixement de Freire i de l'aprenentatge de Bateson, l'enfoc del co-desenvolupament, les aportacions de la tradició analítica (Group Relations, Transformació Institucional i Socio-Anàlisi) i les perspectives socio-tècniques i de sistemes viables.

Connatural a la seva pràctica, INNOVA promou xarxes amb institucions d'Europa, Àfrica, Amèrica i Àsia amb les que investiga i realitza projectes conjunts.

En col·laboració amb

IL NODO GROUP www.ilnodogroup.it

IL NODO Group és una Associació científic-cultural sense ànim de lucre creada a Torí als anys 90. Desenvolupa activitats de recerca, formació i consultoria en cooperació amb la Tavistock & Portman NHS Trust a Londres i amb altres institucions científiques nacionals i internacionals com Cesma, Ofek, Innova, T-Consult, Finod i la Psychoanalytic Italian Society. L'Associació IL NODO Group és la principal patrocinadora del Seminari residencial Group Relations: "Authority Leadership and Innovation" (ALI), organitzat anualment des del 1998. IL NODO Group també patrocina altres activitats innovadores Group Relations tals com: "Energy, Creative Cooperation and Well-being in organizations" (EWC) i "Learning from action" (LFA).

INNOVA

Instituto para la innovación organizativa y social www.innovaccio.net

Desde 1994 el **Instituto INNOVA** acompaña a organizaciones y personas en sus procesos de transición, ofreciéndoles consultoría organizativa, asesoramiento en el rol y desarrollo de capacidades.

El Instituto organiza regularmente programas abiertos de aprendizaje sobre liderazgo, nuevos marcos organizativos, consultoría, capacidades políticas y el trabajo con la diversidad. En su vertiente comunitaria, coorganiza actividades de reflexión social y desarrollo de la capacidad de agencia de la ciudadanía. Asimismo lleva a cabo una investigación aplicada en estos ámbitos que fundamenta las acciones anteriores e impulsa su innovación.

La metodología de la Transnovación Organizativa®, creada y desarrollada por el Instituto, aborda la organización como una realidad compleja que tiene en cuenta sus dimensiones tecno-estructurales, psico-sociales, políticas y estratégico-existenciales. Parte de esta concepción organizativa se expresa en la colección editorial "Innovación Organizativa", impulsada y dirigida por el Instituto.

Su práctica bebe, entre otras, de fuentes como: la aproximación humanista, la teoría del conocimiento de Freire y del aprendizaje de Bateson, el enfoque de co-desarrollo, las aportaciones de la tradición analítica (Group Relations, Transformación Institucional y Socio-Análisis) y las perspectivas socio-técnicas y de sistemas viables.

Connatural a su práctica, INNOVA promueve redes con instituciones de Europa, África, América y Asia con las que investiga y realiza proyectos conjuntos.

En colaboración con

IL NODO GROUP www.ilnodogroup.it

IL NODO Group es una Asociación científico-cultural sin ánimo de lucro creada en Turín en los años 90. Desarrolla actividades de investigación, formación y consultoría en cooperación con la Tavistock & Portman NHS Trust en Londres y otras instituciones científicas nacionales e internacionales como Cesma, Ofek, Innova, T-Consult, Finod y la Psychoanalytic Italian Society. La Asociación del IL NODO Group es la principal patrocinadora del Seminario residencial Group Relations: "Authority Leadership and Innovation" (ALI), organizado anualmente desde 1998. IL NODO Group también patrocina otras actividades innovadoras Group Relations tales como: "Energy, Creative Cooperation and Well-being in organizations" (EWC) y "Learning from action" (LFA).

En col.laboració amb
En colaboración con

Amb el suport de
Con el soporte de

Foment de les Arts i del Disseny

COL·LEGI OFICIAL
DE TREBALL SOCIAL
DE CATALUNYA

Col·legi Oficial de
Psicologia de Catalunya

ÒMNIUM
LLENGUA CULTURA PAIS

Amb la contribució especial de
Con la contribución especial de

Xavier Bas Disseny